

NÄKYMÄTÖN TAISTELU

ROBSON
LINDBERG

HELI
BERGIUS

AIVONAMMAPOTILAASTA IRONMANIKSI

DOCENDO

NÄKYMÄTÖN TAISTELU
ROBSON
LINDBERG
HELI
BERGIUS
AIVOVAMMA POTILAASTA IRONMANIKSI

DOCENDO

*Dedicated
to Brita, Marika, Kalle and Pasi*

*To Nia and Teddy,
may this someday explain me and my actions.*

Ensimmäinen painos

Copyright © Robson Lindberg, Heli Bergius ja Docendo 2026

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Teoksen käyttö tekoälyn kouluttamiseen tai
tiedonlouhintaan ilman lupaa on kielletty.

Robsonin kirjoittamien englanninkielisten alku- ja

loppusanojen sekä blogien suomennokset: Heli Bergius

Etukannen valokuva: Wilhelm Öhman / Wilhelm Öhman Photography

Takakannen valokuva: Sabrina Bqain

Kuvaliitteen valokuvat: Robson Lindbergin kotialbumi, ellei toisin mainita

Graafinen suunnittelu: Jarkko Lemetyinen

Taitto: Keski-Suomen Sivu

ISBN 978-952-850-639-3

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@docendo.fi

Yritit. Epäonnistuit. Ei haittaa. Yritä
uudelleen. Epäonnistu uudelleen. Epäonnistu
entistä paremmin.

- *Samuel Beckett,*
irlantilainen kirjailija ja runoilija

Sisällys

Johdanto	9
Helin esipuhe	10
Robsonin alkusanat.....	12
LUKU 1 Monen kotimaan lapsi	17
LUKU 2 Silmänräpäys jääkiekko-ottelussa	38
LUKU 3 Kognitiivinen dissonanssi.....	56
LUKU 4 Kun horisontti alkoi kirkastua	77
LUKU 5 Kohti Turkoa ja seuraavaa etappia	108
LUKU 6 Näön kuntoutus tuo apua arjen haasteisiin.....	175
LUKU 7 Lääketiede ja vakuutuslääketiede	197
LUKU 8 Sisäinen voima kantaa	231
LUKU 9 Unelmat toteutuvat.....	241
LUKU 10 Pitkä matka Ironman-kuntoon.....	265
Robsonin loppusanat.....	307

Suomen terveydenhuoltojärjestelmässä kohtaamani ihmiset ovat aidosti yrittäneet auttaa minua. Monessa tilanteessa näin, kuinka paljon he välittivät ja kuinka pahoillaan he olivat siitä, etteivät voineet tehdä enempää. Heidän auttamishalunsa oli aito, mutta järjestelmän rajat tulivat vastaan.

Johdanto

En pyydä sinua tuntemaan sääliä, kun luet tätä kirjaa. Se, mistä kerron, on itse asiassa parasta, mitä minulle on koskaan tapahtunut, vaikka samalla se on ollut myös elämäni tuskallisin, pelottavin ja syvimvät jäljet jättänyt kokemus.

Tämä on kertomus siitä, mitä tapahtuu, kun tyhmyys kohtaa jääräpäisyyden. Siitä, miten elämä voi sysätä ihmisen kuilun partaalle niin, että hän on valmis uhmaamaan kaikkea järkeä saavuttaakseen päämäärän, joka antaisi loppuelämälle edes jonkinlaisen merkityksen.

Tämä tarina voisi kertoa sinusta. Nyt se kertoo minusta, mutta sisu elää jokaisessa meissä, halusimme tai emme.

Helin esipuhe

Kun tutustuin Robson Lindbergiin ja kuulin hänen tarinansa, se oli sukellus aivovammojen monimuotoiseen maailmaan. Kuten asiantuntijat totesivat: kaikki aivovamman saaneet ovat erilaisia ja Robsonin tapaus on täysin uniikki.

Robsonin elämä mullistui yli kymmenen vuotta sitten, jolloin hän sai aivovamman jääkiekko-ottelussa. Kymmenen vuotta on niin pitkä aika, että monet muistijäljet ovat jo haalistuneet. Vaikka kaikkia yksityiskohtia ei enää muisteta, kokonaiskuva on tallella. Niin Robson kuin hänen kuntoutumisessaan mukana olleet kertovat asiat vilpittömästi siten kuin ne kokevat ja muistavat. Kirja saatiin valmiiksi, vaikka sen päähenkilö elää edelleen aivovamman aiheuttamien haasteiden kanssa.

Teoksen tavoitteena on lisätä ymmärrystä aivovamman saaneiden elämästä, tehdä näkyväksi arjen usein näkymättömät haasteet ja tarjota lukijalle inhimillinen näkökulma aivovamman vaikutuksiin. Näkymättömästä vammasta ei ole helppo puhua. Siksi Robson kertoo omastaan avoimesti julkisuudessa – jotta muutkin voisivat samaistua ja tuntea, etteivät ole yksin.

Välittömästi vammautumisen jälkeen Robson koki olevansa terveydenhuollossa kasvoton numero – potilas, jota ei aidosti

kohdattu ja jolla ei tuntunut olevan väliä. Kokemusta vahvistivat jatkuvasti vaihtuvat lääkärit, lyhyet vastaanottoajat, puutteellinen keskustelu omasta hoidosta sekä seurannan heikkous. Käännekohta tuli, kun Robson otti vastuun omasta kuntoutumisestaan ja alkoi etsiä ratkaisuja, jotka tukivat hänen toipumistaan. Viiden vuoden kuluttua Robson saavutti unelmansa ja pääsi maaliin Ironman-triathlonissa. Hänen matkansa jatkuu edelleen uusien haasteiden ja tavoitteiden parissa.

Tämä on kertomus siitä, miten perusteellisesti aivovamma voi mullistaa elämän. Samalla se havainnollistaa, millaisiin ratkaisuihin voitaisiin päätyä, jos päätösvalta olisi yksinomaan ammattilaisilla. Tilastojen mukaan Suomessa elää noin 100 000 ihmistä pysyvän aivovamman aiheuttamien oireiden kanssa, jotka vaikeuttavat arkea. Vuosittain aivovamman saa noin 35 000 suomalaista, joista traumaattisia aivovammoja on arviolta 15 000–20 000. Tuhansille heistä jää pysyviä oireita. Eikö olisi jo aika rakentaa hoitokulttuuri, jossa yksikään aivovammapotilas ei putoaisi järjestelmän rakosista?

Tarinoita parantumisista ja kuntoutumisista kuullaan usein, mutta pääsevätkö apuna olleet kuntouttamisen ammatillaiset niissä esiin? Tässä kirjassa heidän ääntään kuullaan vuorotellen Robsonin näkökulman kanssa. Hän kertoo elämästään sekä haastatteluissa että blogikirjoituksina, jotka Robson kirjoitti vuoden sisällä vammautumisensa jälkeen. Blogit hän kirjoitti alkuaan englanniksi ja sinä-muodossa, mutta suomensin ne tähän kirjaan minä-muotoon.

Omat vaikutelmansa tapahtumista tuovat kirjaan myös Robsonin vanhemmat ja sisarukset. Näin rakentuu kokonaiskuva erään aivovamman saaneen nuoren haasteista ja taistelusta takaisin yhteiskunnan kantavaksi jäseneksi. Kuten Robson itse asian ilmaisee: ”Tämä kirja kertoo siitä, mitä tapahtuu, kun tarpeeksi moni uskoo sinuun.”

Heli Bergius, toimittaja ja kirjailija

Robsonin alkusanat

Istuin kylpyhuoneen lattialla suihkun alla. Vesi valui päälleni. En suostunut ajattelemaan, miten rikki olin. Keskityin vain siihen, miltä vesi tuntui iholla – miten se osui päähän ja valui pitkin vartaloa. Paitsi ettei minulla ollut varaa valita, mitä tunsin. Hellittämättömät päänsäryt ja kivut pitivät siitä huolen. Ne ottivat heti vallan, kun edes ajattelin niitä.

Olin hukassa. Tunsin olevani maailman yksinäisin ihminen. Silti yksinäisyys oli turvapaikkani: mieluummin näin, että kukaan ei nähnyt minua, puhunut minulle tai tiennyt, missä olin.

Oli pääsiäismaanantai, ja perjantaista lähtien meidän perhe oli tehnyt samoja asioita kuin aina pääsiäisenä. Tämä oli jo neljäs yö peräkkäin, kun istuin suihkun lattialla itke-
mässä.

Miksi?

Pelkäsin tulevaisuutta ja sitä, mitä se toisi tullessaan. En pystynyt käsittelemään tilannettani enkä sitä, mitä jääkiekko-ottelussa helmikuun 18. päivänä minulle oli tapahtunut. Oikeastaan en edes halunnut myöntää itseleni sitä, mitä jo aavistin: olin elossa, mutta elämä oli muuttunut helvettiäkin pahemmaksi.

Mielessäni kaikuivat vain ne sanat, jotka lääkäri oli lausunut vastaanotolla edellisellä viikolla käydessään läpi oirelistaa, jonka olin ystäväni avustuksella saanut kirjoitettua paperille. ”Kun katsoo kaikkia oireitasi kokonaisuutena, olet lääketieteellisesti niin huonossa kunnossa, että ei ole taloudellisesti kannattavaa kuntouttaa sinua. Mene kotiin ja nuku niin paljon kuin voit seuraavan kolmen vuoden ajan. Ne oireet, jotka ovat jäljellä kolmen vuoden kuluttua, jäävät todennäköisesti pysyviksi.”

Samassa hän vaihtoi asentoaan tuolissa merkiksi siitä, että aikani hänen vastaanotolla oli ohi. Olin helvetti viekään vasta 30-vuotias, ja nyt ajatukset pyörivät päässäni kuin ballerina Bolšoi-teatterissa. Olin jo matkalla ulos vastaanotolta, kun hän kääntyi vielä kerran minuun päin ja lisäsi: ”Ja muuten... et enää koskaan pysty harrastamaan urheilua etkä tekemään töitä.”

Olin tyrmistynyt ja sanaton lääkärin kyvystä murskata ja mitätöidä ihminen muutamalla lauseella. Tunsin vihaa, epäuskoa ja raivoa. Olin kuitenkin niin väsynyt, että päätin vain lähteä pois. Tuntui kuin koko terveysjärjestelmä olisi kääntänyt minulle selkänsä – murskannut minut ja sylkäisyt ulos suustaan. Tuntui, kuin minut olisi kirjattu ulos jo 30-vuotiaana.

Sanat tuntuivat kuolemantuomiolta. Ei enää työtä. Ei enää urheilua. Ei omaa perhettä. Ei enää normaalia elämää. Nämä olivat ainoat sanat, jotka soivat päässäni viikon ajan. En pystynyt sulkemaan korviani niiltä enkä pystynyt

vaijentamaan lääkärin ääntä. Vaikka en sitä vielä tiedostanut, olin tien päässä, jyrkänteen reunalla – valmis luopumaan elämästä, ellei tilanteessani tapahtuisi ratkaisevaa muutosta.

Suihkussa ollessani kuulin yhtäkkiä äänen – kuin tyhjästä. Joku voisi ajatella, että puhuja oli Jumala – vietettiinhän silloin juuri pääsiäistä – mutta kyse ei ollut siitä. Kuulin kysymyksen tutulla ja ärsyttävällä äänellä: ”Mikä on tilanne?” Ohitin kysymyksen fraasilla: ”Olen kunnossa.”

Vastaus kuului: ”Paskapuhetta!”

Typertyneenä tajusin äänen olevan oikeassa. Olin kauhuissani ja pelon lamaannuttamana kieltäytynyt uskomasta sitä totuutta, jonka joukko valkotakkisia tiesi minua vaivaavan: minulla oli traumaattinen aivovaurio, TBI. Vasta nyt tajuntaani iski lopullisesti, että olen ansassa, nurkkaan ajettu ja nujerrettu.

Jos en olisi tehnyt sitä, minkä seuraavaksi tein, minut olisi kannettu ulos suihkusta arkussa – niin ajattelen nyt jälkikäteen.

Vedin syvään henkeä ja keräsin kaiken rohkeuden, mitä minulla oli ikinä ollut. En ollut koskaan elämäni aikana pelännyt niin paljon. Mutta pystyin vastaamaan kysymyseen rehellisesti: en ollut kunnossa. Itse asiassa olin elämäni huonoimmassa kunnossa, ja jos lääkäreitä on uskominen, olin tuomittu elämään ilman urheilua, työtä ja omaa perhettä. Tuomittu elämään, jossa olin riippuvainen pillereistä, jotta voisin nukkua, herätä ja madella läpi täyttää paskaa ja kurjuutta olevan elämän. Hylätty yhteiskunnasta 30-vuotiaana.

Kunnes yhtäkkiä sain idean!

Mitä hittoa he oikeastaan tietävät TBI:stä? Pahimmassa tapauksessa kaiken. Parhaassa tapauksessa eivät yhtään mitään. Ensimmäistä kertaa elämässäni minulla ei ollut mitään tavoitetta. Päätin, että ensimmäisestä ajatuksesta,

jonka saan, tulisi uusi tavoitteeni. Mikä ajatus välähti mieleeni?

Voittaa Ironmanin maailmanmestaruus.

Aivan järjetöntä. Mutta koska ajatus tuli ensimmäisenä, se alkoi tuntua sekä tärkeimmältä että parhaalta mahdolliselta tavoitteelta. Kun neurologit olivat jo tuominneet minut helvettiin, oli syytä epäillä, että voitto oli vielä ainakin muutaman vuoden päässä. Minun oli ensin löydettävä toinen tavoite. Ainoa looginen välietappi oli tulla maailman parhaaksi aivovammapotilaaksi.

Luultavasti nämä kaksi päätöstä olivat tyhmintä, mitä ihminen voi keksiä, mutta ne tuntuivat silti jotenkin oikeilta. Nousin ylös, kuivasin itseni ja katsoin peiliin. Silmät verestivät, pää tuntui painavan miljoona tonnia, ja pysyin tuskin pystyssä, koska tasapainoni oli niin huono. Silti siinä myrskyn silmässä kaikki kuitenkin tuntui jotenkin rauhalliselta. Pystyin jopa menemään nukkumaan.

Kun nyt muistelen tuota aikaa, ajattelen, että nämä kaksi päätöstä pelastivat minut. Kun mietin kaikkea kokemaani, huomaan, että tavoitteeni ovat toistuvasti estäneet minua päättämästä elämäni. Parhaimmillaan ne ovat antaneet minulle valtavia ylpeyden ja onnen tunteita.

Kävi ilmi, että lääkärit eivät tienneet paljoakaan. Olen saanut apua monilta, ja siksi voin sanoa, että lääkäreiden arvio oli täyttä roskaa. En ole ensisijaisesti pyrkinyt osoittamaan lääkäreiden olleen väärässä. Se on ollut minulle vasta toissijainen tavoite.

Olen saavuttanut ensisijaisen päämääräni: minulla on perhe, pystyn urheilemaan ja voin tehdä keikkatöitä. Mutta älä koskaan anna hymyni hämätä: minulla on edelleen kroonisia kipuja. Hyvänä päivänä päänsärkyjä on vain kolme, väsyn helposti, ja kipu tuntuu kaikkialla lihaksissa ja jaloissa. Huonona päivänä kivut ovat niin kovat, että pystyn vain kuolaamaan suihkussa.

En tule koskaan olemaan täysin terve tai kivuton. Jos joku kysyisi minulta, lähtisinkö tähän kaikkeen uudelleen, vastaisin silti epäröimättä: kyllä.

If you can see the invisible, you can do the impossible.

Jos näet sen, mikä on näkymätöntä, voit tehdä sen, mikä on mahdotonta.

Monen kotimaan lapsi

Olin kuusi kuukautta vanha, kun vuonna 1986 meidän perhe muutti Salosta USA:han, Floridan länsirannikon Tampaan. Isä lähti Yhdysvaltoihin kehittämään Nokiasa. Olin kolmevuotias, kun muutettiin Saksaan Stuttgartiin ja sieltä sitten alle vuodessa eteenpäin Englantiin Newburyyn, pieneen kaupunkiin Readingin lähellä. Sieltä minulla on jo paljon muistoja. Aloitin Prior's Court -nimisessä koulussa neljävuotiaana, kuten Englannissa on tapana. Koulu-urani on ollut pitkä, mutta se ei tarkoita, että jotain olisi tартunut mieleen.

Englannissa meillä oli koulu-univormut ja koulun oma aika-
taulu määräsi sen, milloin pitkät housut sai vaihtaa lyhyisiin housuihin. Prior's Court oli iso yksityiskoulu. Siellä meillä oli käytössä golfkenttä, rugbykenttä, uimahalli ja kaikenlaista muutakin.

Englannissa koulunkäynti oli siistiä, toisin kuin muualla.

Newburyssa ystäväystyin Charlien kanssa, ja olemme pitäneet yhteyttä siitä lähtien. Charlie kävi meillä Ruotsissakin. Olin Oton kanssa Charlien häissäkin vuonna 2014.

Englannissa asuimme omakotitalossa maaseudulla. Meidän talon aidan toisella puolella oli hevostalli hevosineen ja mekin saimme käydä ratsastamassa siellä. Englannissa oli tosi siistiä se, että urheilua sai harrastaa sydämensä kyllyydestä. En edes muista, montako tuntia päivässä pelattiin mitä nyt pelattiinkaan – rugbya ennen kaikkea ja enimmäkseen tietysti koulun puitteissa.

Olihan Prior's Courtissa kaikenlaisia muitakin aineita – lukemista, matematiikkaa ja sen sellaista – mutta niistä muistan vain sen, että niitä oli pakko opiskella. En ole ikinä tykännyt koulusta, liikuntaa lukuun ottamatta. Paikallaan istuminen on aina puuduttanut minua, vaikka olen sitä vastahakoisesti tehnytkin. On koulussa tietysti ollut joitain kiinnostaviakin asioita. Lukion yhteiskuntaopin tunneilla aloin myöhemmin kiinnostua kansantaloudesta. Ja kirjoitinhan minä pitkän kemiankin.

Olen tarvinnut kuusivuotiaasta saakka silmälaseja – muistan, että äiti osti minulle silloin Harry Potter -malliset lasit. Niistä saikin sitten kuulla Englannissa aika paljon. Jotta lasit eivät olisi olleet urheillessa tiellä, sain seitsenvuotiaana piilolinssit. Aivovamman myötä jouduin myöhemmin ottamaan lasit uudelleen käyttöön.

Englannissa aloin harrastaa motocrossia. Moottoripyörällä ajoin ensimmäisen kerran muistaakseni kolme-neljävuotiaana. Minulla oli oma moottoripyörä, joka selittyy sillä, että meillä oli perheyritys, joka toi muiden muassa niitä maahan.

Englannista muutettiin sitten Ruotsiin Tukholman lähelle Sollentunaan, ja siellä asuttiin vuodet 1994–1996. Olin muuton aikaan kahdeksanvuotias, joten Ruotsista on jo jäänyt paljon muistikuvia. Ruotsissa kävin englantilaista koulua – oppilaita oli vaikka mistä maista – ja äidin kauhistikseksi brittiaksenttini muuttui amerikkalaiseksi aksentiksi. Syynä taisi olla se, että meillä oli nelosluokalla

opettajana Mr Olsson Kaliforniasta, iso amerikkalainen jalkapalloilija.

Ruotsissa koulumatkat sai kulkea itsenäisesti metrolla. Siellä lasketeltiin ja pujoteltiin paljon. Ne olivat meidän juttuja Ruotsin-aikoina.

Ruotsissa asui silloin myös Niklas, yksi parhaista kaveistani vieläkin. Minulla on ollut ihan sikahyvä tuuri, että vaikka perheemme on asunut ties missä, kavereita on aina ollut ja yhteydet moniin ovat säilyneet huolimatta siitä, miten harvoin tai usein puhutaan tai missä asutaan. Se on ollut todellinen ankkuri minun elämässäni. Ruotsi oli ainoa maa, jossa minulla oli jo muuttaessa valmiina hyvä kaveri, koska Niklas sattui asumaan siellä samaan aikaan. Yhteys meidän välillä on tiivis edelleen – olin taannoin bestmanina Niklaksen häissä.

Paluu Suomeen

Isä muutti Ruotsista takaisin Suomeen jo alkuvuodesta 1996 perheyhtiötä hoitamaan. Me muut tulimme perässä vasta kesällä samana vuonna. Kun oli palattu Suomeen, aloin viimeinkin oppia suomea. Kouluthan olin siihen asti käynyt englannin kielellä, ja nytkin menin Töölön ala-asteen englanninkieliselle luokalle. Siellä sain sitten suomen kielen opetusta. Yläasteen kävin ruotsinkielisessä Norsenissa, Helsingin Kaartinkaupungissa.

Minulla ei ole ikinä ollut vaikeuksia löytää kavereita – urheilu on aina auttanut löytämään yhteyksiä. Urheilussa ei tarvitse puhua samaa kieltä, koska kaikki tietävät säännöt, ja silloin urheilusta itsessään tulee se kieli, jota kaikki puhuvat ja ymmärtävät. Ja kaikilla on yhteinen tavoite. Se on pelastanut minut – ilman urheilua olisin alkoholisti tai huumeiden väärinkäyttäjä.

Omasta mielestäni minulla on normaali energiataso, mutta kun katsoo ympärille, se ei välttämättä pidä paikaansa. Minulla saattaa olla keskivertoa enemmän energiaa.

Olen aina tykännyt siitä, että tehdään ja toimitaan. Veljeni Otto rakensi legoilla, kun taas minä ajoin moottoripyörää. Otto tykkäsi myös kalastaa, mutta minulle se ei sopinut: siinä pitää istua ja odottaa, ja on epävarmaa, tuleeko mitään. Minun mielestä silloin ei tehdä mitään. Minun pitää saada pysyä liikkeessä; koulussakaan en saanut kytkettyä sitä tarvetta itsestäni pois. Jos minulla oli tylsää, muutkin tiesivät sen.

Englannissa me ei kavereiden kanssa juuri pelleilty, eikä ehkä oikeastaan Ruotsissakaan. Mutta sitten kun pääsin Suomessa yläasteelle, sieltä löytyi tietty jengi. Roolini luokassa oli usein olla se kovaääninen kaveri, joka keskeyttää opetuksen. Olin tietyllä tapaa luokan pelle, vaikka en siitä roolista itse välttämättä tykännytkään. Muutakaan en kuitenkaan voinut. Oli aina rangaistuksen arvoista, jos sain luokassa naurun aikaan.

Nuorena, etenkin ennen aivovammaa, käytin hyväkseni jokaisen mahdollisuuden repiä irti huumoria sosiaalisissa tilanteissa. Varsinkin koulussa siitä on aina saanut maksaa. Björn, yksi luokkatovereistani, sai minut hiljentymään. Hän oli paljon fiksumpi kuin minä, eikä hänen tarvinnut lukea yhtä paljon kuin minun. Hän huudahti toisinaan: ”Turpa kiinni, ei kukaan jaksa nyt kuunnella sua!” Koska se tuli kaverilta, jota arvostin, tottelin heti. Mutta kun tunti kului, en enää jaksanut pysyä hiljaa.

Mutta heti kun koulussa tehtiin käytännön asioita, jaksoin kiinnostua. Ja aina piti olla pilke silmäkulmassa. Minulla oli periaatteena, että ikinä ei saanut tehdä mitään ilkeätä, varsinkaan muiden kustannuksella. Oli tärkeää, että keppostelu oli hyväntahtoista ja hauskaa ja että ketään ei kiusattu. Meidän luokassa kyllä oli pari oppilasta, jotka eivät

tämän periaatteen mukaisesti toimineet – ja toki välillä yli-lyöntejä sattui itsellekin.

Minulle ei ikinä ole tullut mikään luonnostaan, eikä minulla ole mitään erityistä lahjakkuutta. Ei siis mitään sellaista, jolla olisi tullut helposti saavutuksia. Urheilullisiakaan. Aina kun aloitan jotakin, olen ihan sysipaska. Rakastan kuitenkin sitä prosessia, jossa tiedän, että vaikka ensin olen huono, minusta tulee vielä jossain vaiheessa hyvä. Tyhmyys ja sinnikkyys käyvät minussa käsi kädessä.

Koko lapsuuteni ajan olen joutunut – tai paremminkin saanut – olla jatkuvasti maahanmuuttajan ja ulkopuolisen roolissa. Koska en ole välttämättä osannut maan kieltä tai tuntenut sen kulttuuria, olen joutunut luovimaan ja opettelemaan uutta sekä kehittämään tilannetajua. Äidin puoleisilta isovanhemmiltani opin, että maailma ei ole vain Suomi, Pohjoismaat tai Eurooppa. Koko maailma on auki ja kaikki mahdollista. Isovanhemmat puhuivat itse viittä kieltä, ja minulle opetettiin, että muita kieliä ja kulttuureita on tärkeä ymmärtää. Kun osaat maan kieltä, opit myös sen maan kulttuurin.

Haasteita opin tiellä

Koulu oli minulle yhtä helvettiä: jouduin tekemään paljon enemmän töitä kuin kukaan muu. Kun minua ei kiinnosta jokin asia, en silloin jaksanut keskittyä. Joko minua ei todellakaan kiinnosta tai sitten olen maanisen kiinnostunut. Silloin en edes kuule, kun joku muu puhuu. Lukiossa tapahtui juuri näin, kun opetettiin kansantaloutta.

Kouluvuosina testasin kaikkia opettajia, miten pitkälle voin mennä. Niinpä istuinkin yläasteella rehtorin luona enemmän kuin luokassa. Jälki-istuntoa sain harvoin siitä syystä, että kasvatukseni takia olen oppinut neuvottelemaan,

luovimaan ja argumenttoimaan. Olen usein pystynyt puhumaan itseni ulos tilanteesta. Muistan esimerkiksi seiskaluokan englanninopettajan, joka ei täysin hallinnut kaikkea, mitä oli opettamassa. Korjasin opettajaa tuntien aikana, koska tiesin paremmin: englantihan oli vahvin kieleni. Nyt jälkikäteen ajatellen olisin varmaan voinut hoitaa ne tilanteet nätimmin. Silloin jouduin aina rehtorin puhutteluun.

Englannin tunnit alkoivat usein sillä, että menin saman tien rehtorin luo. Kerroin, että lensin tänään ulos, koska opettaja teki virheen tässä ja tuossa. Rehtorilla oli pelisilmää: hän puhui kanssani vähän aikaa englantia ja totesi, että on minullekin parempi, etten istu luokassa englannin tunnilla. Vapautusta englannista en saanut mutta istuin tunnit rehtorin kansliassa, usein tekemättä mitään. Minullahan oli jo se tietotaito, jota muut vasta opettelivat. Englannista tuli aina ysejä ja kympejä.

Pelkkä informaatio menee minulla yhdestä korvasta sisään ja toisesta ulos. Siitä tulee minulle samastuttavaa vasta, kun siihen on tunneside. Monesti sellainen on syntynyt nolaetuksi tulemisesta. Muistan, kun oltiin kerran erään vanhemman kaverin ylioppilasjuhliissa, ja puhuin silloin vielä huonoa suomea. Kysyin häneltä: ”Pelaatko sä kitaraa?” Ruotsiksihan sanotaan ”Spelar du gitarr”. Kaikki nauroivat ja sanoivat, että oikein on sanoa ”Soitatko kitaraa”. Sen jälkeen muistin sen varmasti.

Olen muuten hyötynyt neuvottelukyvystäni joskus ihan konkreettisesti. Kutosluokalla meidän luokka lähti luokkaretkelle Englantiin. Koululla ei ollut varaa kustantaa matkaa, joten me oppilaat kerättiin rahaa matkaa varten. Piti myydä vappukukkia matkan rahoittamiseksi, ja minähän sitten myin niitä. Otin kaverin mukaan ja mentiin Stockmannin eteen myymään kolmella kielellä. Myin 700 vappukukkaa. Selitin kaikille japanilaisillekin, mitä ne kukat oli ja mihin tarkoitukseen me kerättiin rahoja.

MITEN AIVOVAMMA MULLISTI KOKO ELÄMÄN

Robson Lindberg taklattiin jääkiekko-ottelussa, jonka jälkeen hän oli kolme minuuttia tajuttomana. Alkoi 2074 päivää kestävä kuntoutus, jonka aikana hänen piti opetella kävelemään ja kirjoittamaan.

Kahdeksan aivoverenvuotoa ja keskivaikkea aivovamma tarkoitti työkyvyttömyyseläkkeelle jäämistä, mutta 30-vuotias Robson päätti toisin. Alkoi pitkä kuntoutus *kaikki tai ei mitään* -asenteella, sisulla ja tarmolla. Viisi vuotta myöhemmin Robson pääsi maaliin täyden matkan Ironman-triathlonissa.

Tänäkään päivänä se, miltä hän näyttää, miltä hän kuulsaa ja mitä hän pystyy tekemään, ei ole koko totuus. Muille näkyvän aivovamma on potilaalle aina läsnä eikä kuntoutuminen lopu koskaan.

Kertomalla tarinansa Robson haluaa kannustaa lukijaa koetelemaan rajojaan ja kohtaamaan vastaan tulevat vaikeudet. Puheenvuoron saavat myös läheiset ja asiantuntijat, jotka ovat olleet osa Robsonin matkaa.

Robson Lindberg on isä, puoliso, puhuja, kauppatieteiden kandidaatti, triathlonisti ja urheilija. Hän on kansainvälinen urheilukuuluttaja ja ainoa pohjoismaalainen, joka on kuuluttanut Ironmanin MM-kilpailuja. Omalla esimerkillään hän haluaa näyttää miten mahdollista voi tehdä mahdollista.

Heli Bergius on toimittaja ja kirjailija, joka on tehnyt pitkän uran kirjakustannusallalla. Hän on kirjoittanut ja suomentanut useita terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä tietokirjoja.

9 789528 506393

KL 99.1
ISBN 978-952-850-639-3

DOCENDO
www.docendo.fi

Etukannen kuva: Wilhelm Öhman
Kirjailijakuva: Sabrina Bqain
Kansi: Jarkko Lemetyinen